

cardano

De (on)zin van duurzaam beleggen

Kwartaalrapportage Duurzaam Beleggen | Tweede kwartaal 2023

Voorwoord Klaverblad

We helpen mensen om prettig en onbezorgd te leven. Voor ons is het vanzelfsprekend om een positieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Dus natuurlijk ondernemen we duurzaam. Dat doen we onder andere via onze beleggingen. Al onze beleggingen worden onderzocht op milieu-, sociale en bestuurs- (ESG) onderwerpen. Zo voldoen alle onze beleggingen aan de sociaal ethische principes van Klaverblad. Deze principes zijn opgenomen in het duurzaam beleggingsbeleid en noemen we het ethische kader. Daarnaast geven we met via beleggingen extra aandacht de thema's klimaat, Biodiversiteit, Water en Circulariteit.

Klimaat:

Klaverblad wil klimaatneutraal beleggen, uiterlijk in 2050 maar als het kan eerder. Als eerste doel willen we eind 2025 de 'carbon footprint' van onze beleggingen met minimaal 22% verminderd hebben ten opzichte van 2020. (pagina 9)

Biodiversiteit:

Klaverblad streeft ernaar om uiterlijk in 2050 een netto-positieve bijdrage te leveren ("net gain") aan het herstel van biodiversiteit. Daarnaast willen we in 2030 niet meer bijdragen aan ontbossing. (rapportage is in ontwikkeling)

Water:

Klaverblad wil waterneutrale portefeuilles in 2030. Dit betekent dat onze aandelenportefeuille niet mag bijdragen aan het onttrekken van water uit een omgeving waar water schaars is en waar de natuur de schaarste niet uit zichzelf kan aanvullen. (pagina 10)

Circulariteit:

Klaverblad wil circulariteit zo veel mogelijk stimuleren. Circulariteit zien we als een van de oplossingen om de druk op onze planeet te verlagen. In 2030 willen we dat de afvalproductie van de bedrijven waar we in beleggen 50% lager is dan in 2020. (rapportage is in ontwikkeling)

Voor deze thema's definiëren we acties die we jaarlijks aanscherpen. Doordat we continu leren en er steeds meer data ter beschikking komt worden onze acties steeds concreter en beter meetbaar. Onze beleggingen passen we stapsgewijs aan. Dit doen we door:

- Het bepalen van ons beleggingsuniversum. Zo sluiten we bedrijven uit die niet passen bij onze doelstellingen of we investeren juist extra in bedrijven met een positieve bijdrage aan de thema's;
- gericht te investeren in impact obligaties. Dit zijn obligaties of projecten en/of bedrijven die dat geld direct gebruiken om positieve impact te maken op onze thema's;
 - a. Eind 2023 willen we 10% impact obligaties in portefeuille hebben waarvan 5% groen. (pagina 7)
 - b. In 2030 wil Klaverblad het aandeel van de beleggingen dat in lijn is met vijf milieudoelstellingen (de beperking van de klimaatverandering; het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen; de transitie naar een circulaire economie; de preventie en bestrijding van verontreiniging; de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en ecosystemen) van de EU-taxonomie verdubbeld hebben ten opzichte van 2022. (rapportage is in ontwikkeling)
- samen met anderen of via onze vermogensbeheerders bedrijven aan te sporen om positief (of minder negatief) bij te dragen aan de thema's; (rapportage is in ontwikkeling)

In deze rapportage leest u vanaf pagina 7 wat we in het afgelopen kwartaal hebben bereikt.

De (on)zin van duurzaam beleggen

Dennis van der Putten
Hoofd Sustainability & Corporate Strategy

Shell heeft aangegeven een stapje terug te doen op haar klimaatambities. De reden? Er is geen financiële waardering voor haar strategie. Larry Fink van Blackrock wil niet meer over ESG praten. Het roept namelijk heftige reacties op, met name bij tegenstanders van duurzaamheid. Grote internationale verzekeraars stappen massaal uit de ‘Net Zero Insurance’-alliantie omdat het mogelijk in strijd is met de mededingingswet in de Verenigde Staten. In Nederland roept het ministerie van Defensie banken en pensioenfondsen op meer te gaan investeren in de wapenindustrie.

De wetgever helpt wat dat betreft ook niet mee. De rapportage- en bewijslast voor duurzame beleggers neemt alleen maar toe. Terwijl een belegger die zich afzijdig houdt niets hoeft aan te tonen. Als je echt duurzaamheid wil verbeteren dan zijn vermogensbeheerders hiertoe bereid wanneer je er extra voor betaalt, blijkt uit een recente studie van Japans Government Pension Investment Fund. Last but not least: het rendement van duurzame beleggingen blijft over het afgelopen anderhalf jaar achter bij de standaard benchmarks. Daarmee is de groene bubbel gebarsten en zijn markten weer terug op ‘normale’ niveaus van waardering. Dit past volledig bij het basisprincipe van beleggen: ‘reversion to the mean’.

De grote vraag: wat nu? Duurzaam beleggen zorgt voor meer volatiliteit, tegenstanders roeren zich steeds meer en de definitie van wat duurzaam is en wat niet blijft onduidelijk, dus je doet het nooit goed. Het brengt extra kosten en verplichtingen met zich mee en een (financiële) waardering is niet gegarandeerd. In dit kwartaalbericht geen ronkende verhalen over duurzaamheid en alle positieve punten. We kijken naar de schaduwzijde. Over schaduw gesproken, op Sicilië wordt het deze week met 48 graden de hoogste temperatuur ooit gemeten in Europa.

Inhoudsgave

Nieuws en trends: Ontwikkelingen in het tweede kwartaal	3
Thema onder de loep: Opkomst van anti-ESG bewegingen	4
Beleggen met impact: Impactobligaties	6
Beleggingsuniversum: Nieuwe insluitingen en uitsluitingen	7
Doelstellingen: Voortgang op CO2e-reductie en waterverbruik	8

Nieuws en trends

Ontwikkelingen in het tweede kwartaal

In dit overzicht beschrijven we de laatste nieuwsfeiten en ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beleggen.

Publicatie PAI-statements

Op 30 juni dit jaar hebben financiële marktpartijen, inclusief [Cardano](#), een PAI-verklaring moeten publiceren. Deze verklaring gaat in op de belangrijkste ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren (oftewel Principal Adverse Impacts, kortweg PAI). In deze verklaring lichten partijen toe hoe zij het voorkomen van eventuele negatieve effecten op duurzaamheid meewegen bij beleggingsbeslissingen. Door het gebrek aan referentieperiode en de beperkte beschikbaarheid van onderliggende data, is het interpreteren van de PAI-verklaring nu nog een grote uitdaging. Echter in de toekomst kan de PAI-verklaring een hulpmiddel zijn bij het beoordelen en monitoren van aanbieders van financiële producten.

Einde aan IMVO-convenant

Het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen in de Verzekeringssector (IMVO-convenant) is op 5 juli jongstleden beëindigd. Vanuit het IMVO-convenant zijn er de afgelopen vijf jaar verschillende tools en handreikingen ontwikkeld die verzekeraars ondersteunen bij het uitvoeren van hun due diligence op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG-thema's). Zo publiceerde het IMVO-convenant onlangs nog het KPI-raamwerk over de verduurzaming van sojaproductie bij grote voedselproducenten. Daarmee werd het jaarthema biodiversiteit van het convenant afgesloten.

Hoewel het convenant nu formeel afloopt, vinden er, net als bij de beëindiging van het Convenant Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) voor Pensioenfondsen, gesprekken plaats over de toekomstige samenwerking van de betrokken partijen. De voorgestelde nieuwe aanpak is in lijn met de blijvende aandacht voor verantwoord beleggen. De focus ligt daarbij op het voldoen aan internationale richtlijnen voor verantwoord

beleggingsbeleid (de basis op orde), nieuwe (Europese) wet- en regelgeving voor verantwoord beleggen en de uitvoering van het beleggingsbeleid via vermogensbeheerders.

Europese ontbossingsverordening

De invoer van producten die bijdragen aan ontbossing wordt verboden in de Europese Unie. Met de aanstaande ontbossingsverordening beoogt de Europese Unie ontbossing en het verlies van biodiversiteit tegen te gaan en de vraag naar goederen en producten die ontbossingsvrij zijn geproduceerd te vergroten. Met deze verordening wordt het op de markt brengen of exporteren van goederen en producten die niet vrij zijn van ontbossing verboden. De goederen die het betreft zijn rundvee, palmolie, soja, cacao, koffie, rubber en hout, en daarvan afgeleide producten (zoals leer, chocolade en meubels). Daarmee geeft het extra druk, naast al langer lopende engagementdialogen van beleggers in producenten en afnemers van dergelijke goederen, om definitief de toeleveringsketen ontbossingsvrij te maken.

Nieuwe technische screeningcriteria onder EU Taxonomie

Op 5 april 2023 heeft de Europese Commissie nieuwe technische screeningcriteria gepubliceerd om te bepalen of een economische activiteit kan worden aangemerkt als substantieel bijdragend aan de milieudoelstellingen van de Europese Unie. Tot dusver waren er alleen criteria vastgesteld voor of een activiteit substantieel bijdraagt aan de mitigatie van en adaptatie aan klimaatverandering. Nu worden er ook criteria vastgesteld voor de overige vier doelstellingen, te weten (1) duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen; (2) transitie naar een circulaire economie; (3) preventie en bestrijding van vervuiling; en (4) bescherming en herstel van de biodiversiteit en ecosystemen. Voor de nieuwe criteria geldt nog een raadplegingsperiode. Daarna zal de officiële vaststelling plaatsvinden en moeten financiële instellingen de mate waarin beleggingen een substantiële bijdrage leveren aan deze milieudoelstellingen rapporteren in hun jaarverslagen.

Thema onder de loep

De (on)zin van duurzaam beleggen

De afgelopen periode lijkt het tij gekeerd voor duurzaam beleggen. In de Verenigde Staten worden vermogensbeheerders beschuldigd van ‘woke kapitalisme’ en het nemen van investeringsbeslissingen op basis van een politieke agenda in plaats van het behalen van het beste rendement. In het voorjaar verwierp de Amerikaanse Senaat zelfs een regel die pensioenfondsen toestaat om rekening te houden met milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) factoren bij het nemen van investeringsbeslissingen.¹

De kritiek valt samen met het lagere rendement dat ESG fondsen rapporteren sinds de invasie van Oekraïne door Rusland. Deze fondsen integreren ESG factoren in het investeringsproces, en zijn daardoor vaak onderwogen in energie-, olie- en wapenbedrijven. Als reactie duiken in de Verenigde Staten zelfs anti-ESG fondsen op die investeren in bedrijven die vaak uitgesloten worden van ESG fondsen. Deze fondsen hebben echter [moeite met het aantrekken van kapitaal](#), en zijn in sommige gevallen zelfs alweer geliquideerd.

Hier in Europa is ook kritiek op duurzaam beleggen, maar dan van de andere kant van het politieke spectrum. Want zijn die ESG fondsen wel zo duurzaam? Het is nog maar een jaar geleden dat de topman van DWS, de investeringstak van de Deutsche Bank, moest opstappen nadat de politie een inval deed vanwege het vermoeden van greenwashing. Met kritiek van beide kanten is dit een goed moment om de balans op te maken: Hoe zinvol is duurzaam beleggen nog?

Het ene ESG fonds is het andere niet

Allereerst is het belangrijk om wat nuance aan te brengen in deze discussie. In Europa zijn meer dan zesduizend ESG fondsen actief, die samen zes biljoen aan beleggingen hebben uitstaan.² Omdat er geen uniforme definitie is van wat wel of niet duurzaam is, geven al deze fondsen zelf invulling aan wat zij verstaan onder duurzaamheid. Zo wordt de term ‘ESG’ gebruikt om zowel

Sofie Verhoeven
Adviseur Duurzaam
Beleggen

Ruud Hadders
Adviseur Duurzaam
Beleggen

impact materialiteit – de impact die je als bedrijf hebt op de wereld – en financiële materialiteit – de impact die ontwikkelingen in de wereld hebben op het bedrijf – aan te duiden. Dit is verwarrend, en werkt greenwashing in de hand.

Hoe duurzaamheid wordt geïmplementeerd in beleggingsstrategieën verschilt ook. In de markt is veel aandacht voor het uitsluiten van niet-duurzame bedrijven. Dit komt van zowel [activisten](#) als [banken](#) en [politieke partijen](#). Echter is de impact van deze strategie beperkt, omdat wereldwijd nog meer dan genoeg investeerders beschikbaar zijn die wél bereid zijn in fossiel te beleggen, en daarbij helemaal geen duurzaamheidseisen stellen.² Ook kan het leiden tot een minder gebalanceerd portfolio, omdat volledige sectoren worden uitgesloten.

Een alternatieve strategie focust op engagement met vervuilende bedrijven. Deze strategie leidt echter vaak tot beschuldiging van greenwashing. De impact van deze strategie is moeilijk meetbaar en de geloofwaardigheid is daarmee beperkt. Een combinatie van engagement en uitsluiten is daarom optimaal. Er wordt geïnvesteerd in bedrijven die de wil en de capaciteit hebben om te verbeteren en gelijktijdig een engagement traject aangegaan. Blijft de verbetering uit? Dan wordt het bedrijf alsnog uitgesloten. Deze combinatie van ‘carrot’ en ‘stick’ leidt tot de beste resultaten op zowel impact materialiteit als financiële materialiteit.

Observeer de veldslag, maar focus op de oorlog

De laatste twee jaar verkeert duurzaam beleggen in zwaar weer, met name vanwege de effecten van de oorlog in Oekraïne. De verstandige institutionele investeerders houden echter vast aan een langetermijnvisie. Zo blijkt uit [onderzoek](#) van de universiteit van Waterloo uit juni dit jaar dat een groep Amerikaanse pensioenfondsen nu 21 miljard dollar rijker zouden zijn als ze tien jaar geleden al fossiele brandstoffen hadden uitgesloten.³

(artikel loopt door op de volgende pagina)

¹ Inmiddels is deze regeling hersteld na een veto van President Biden.

² MSCI ESG Research (2023) *Funds and the State of European Sustainable Finance*

In een eerdere versie van deze rapportage werd hier data van een andere bron gerapporteerd. Dit is gecorrigeerd om de inzichten van Cardano's dataprovider te reflecteren.

³ Broccardo et al (2022). *Exit Versus Voice*

⁴ <https://climatesafepensions.org/resources/waterloo-pensions-report-2023/>

Thema onder de loep

De (on)zin van duurzaam beleggen

In de toekomst zullen [technologische ontwikkelingen](#), [voorkeuren van de consument](#) en toenemende wetgeving ([Inflation Reduction Act](#); [EU Deforestation Regulation](#)) de rendementen van niet-duurzame investeringen verder onder druk zetten. Daarnaast blijkt uit [recent universitair onderzoek](#) dat veel modellen de financiële gevolgen van klimaatverandering aanzienlijk onderschatten, waardoor bij investeringsbeslissingen onvoldoende rekening wordt gehouden met de negatieve financiële effecten van bijvoorbeeld zeespiegelstijging. De financiële materialiteit van duurzaamheid wordt daarmee steeds groter en relevanter voor beleggers.

Ethiek is niet controversieel

De kritiek drukt vermogensbeheerders in een hoek, waarbij velen zich gedwongen voelen om te focussen op de financiële materialiteit en deze te bewijzen. Hoewel meerdere onderzoeken de positieve relatie tussen duurzaam beleggen en langetermijnrendement aantonen, is het van belang dat vermogensbeheerders zich niet laten verleiden tot een framing waarbij het enige – of zelfs het belangrijkste – argument voor duurzaam beleggen financieel is. Vermogensbeheerders beleggen ook duurzaam omdat ze zich verantwoordelijk voelen hun invloed aan te wenden om systeemrisico's als klimaatverandering en biodiversiteitsverlies aan te pakken die op termijn impact hebben op de aarde, de economie en de gehele portefeuille.

De veranderingen die bedrijven moeten doorvoeren om de aarde leefbaar te houden zullen in sommige gevallen grote investeringen en veranderingen in bedrijfsmodellen vergen. Deze bedrijven hebben investeerders nodig die een langetermijnvisie hebben. Investeerders die hen aanmoedigen om nu te investeren en kostenstijgingen op korte

termijn te accepteren, kunnen hier op middellange tot langetermijn de vruchten van plukken.

Vermogensbeheerders beleggen dus niet alleen duurzaam voor (korte termijn) financieel rendement, maar ook omdat ze zich verantwoordelijk voelen hun invloed aan te wenden om systeemrisico's aan te pakken die op termijn impact hebben op de aarde, de economie en de gehele portefeuille.

Hoe nu verder?

Het feit dat duurzaam beleggen nog steeds werk in uitvoering is en aanzienlijk moet worden verfijnd, is geen reden het kind met het badwater weg te gooien. Duurzaam beleggen is geen greenwashing, ook al bestaan er veel greenwashing-situaties en is het voor sommige beleggers een permanente verleiding, noch is het een financiële versie van een politiek gemotiveerde 'woke'-beweging.

Duurzaam beleggen, hoe nuttig ook, zal nooit op zichzelf het wondermiddel zijn voor alle problemen in de wereld. Wel is het een stap in de goede richting, waarvan de effectiviteit samenhangt met de intentie van de belegger en de gekozen strategie, evenals met adequaat overheidsbeleid en het verbeteren van ESG-data.

Beleggen met impact

Impactobligaties

Impactobligaties passen bij de ambitie van Klaverblad om zo breed mogelijk bij te dragen aan de financiering van duurzame activiteiten. Er wordt onderscheid gemaakt naar de volgende categorieën impactobligaties¹, waarbij er wordt aangesloten bij internationale standaarden zoals de *Green Bond Principles*:

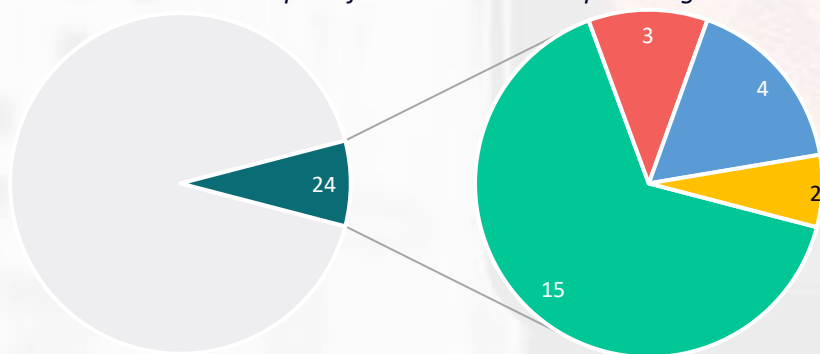
- Groen (obligaties die groene doelstelling hebben)
- Sociaal (obligaties die sociale doelstelling hebben)
- Duurzaam (hebben zowel groene als sociale elementen in zich)
- Sustainability-linked²

Per eind tweede kwartaal 2023 is er € 24 miljoen belegd in impactobligaties, een toename van €3 miljoen ten opzichte van het vorige kwartaal. Daarmee is ruim 8% van de vastrentende portefeuille (excl. hypotheek) in impactobligaties belegd.

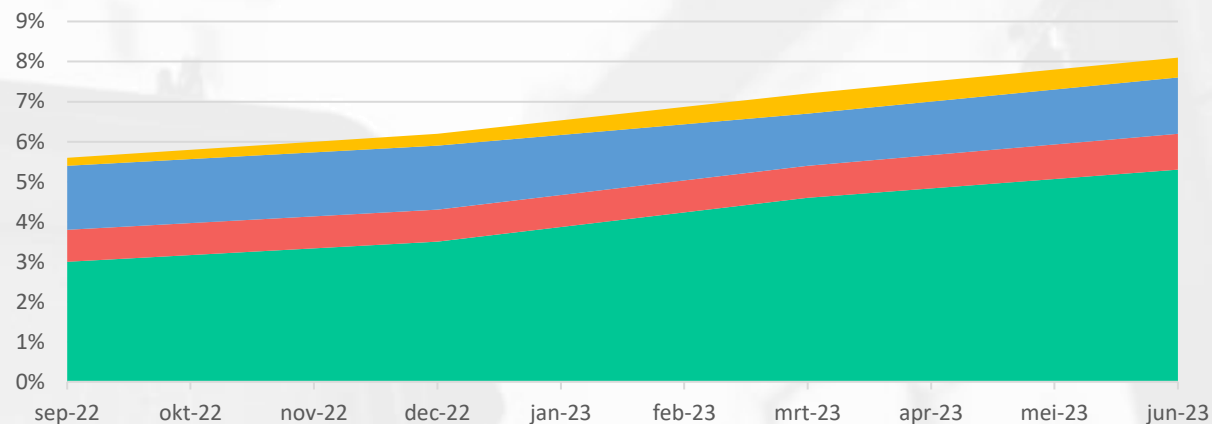
Omvang impactobligaties per categorie (€ mln.)

Totaal vastrentende portefeuille

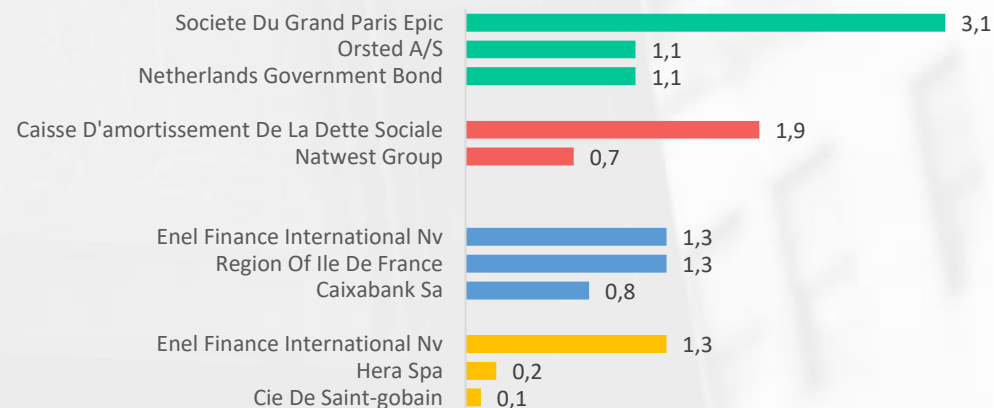
Impactobligaties

Ontwikkeling impactobligaties op totale portefeuille (%)

Top 3 Impact-obligaties per categorie (€ mln)

Beleggingsuniversum

Nieuwe insluitingen en uitsluitingen

Alle organisaties waarin Klaverblad belegt worden onderzocht op milieu-, sociale en bestuurs- (ESG) onderwerpen. De beoordelingscriteria voor deze onderwerpen staan in het MVB-beleid van Klaverblad. Deze hebben betrekking op mensenrechten, fundamentele arbeidsrechten, corruptie, milieuvervuiling, wapens, dierenwelzijn en klant- en productintegriteit. De Beleggingsbeginsprincipes komen voort uit internationale verdragen, overeenkomsten en 'best practices'. Daarnaast beoordeelt Klaverblad of ondernemingen de capaciteit hebben zich aan te passen aan de lopende transities richting een duurzamere samenleving. Ondernemingen die deze capaciteit ontberen, creëren financiële risico's voor onze beleggingsportefeuille. De volledige uitsluitinglijst is beschikbaar op de website van Klaverblad.

Landen

Staatsobligaties zijn een belangrijke beleggingscategorie voor Klaverblad en vormen een essentieel onderdeel van de strategie voor duurzaam beleggen. De Fundamentele Beleggingsbeginselen geven de ESG-criteria aan op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur die worden meegewogen bij de beleggingsbeslissingen.

Afgelopen kwartaal zijn alle landen in het universum van Klaverblad wederom onderzocht. Ondanks de vele ontwikkelingen op mondiaal niveau zijn er geen landen die Klaverblad heeft toegevoegd aan de uitsluitinglijst noch heeft verwijderd van dit overzicht.

Ondernemingen

Ook bij het screenen van de portefeuille van Klaverblad is er 1 ondernemingen uitgesloten in de aandelenportefeuille

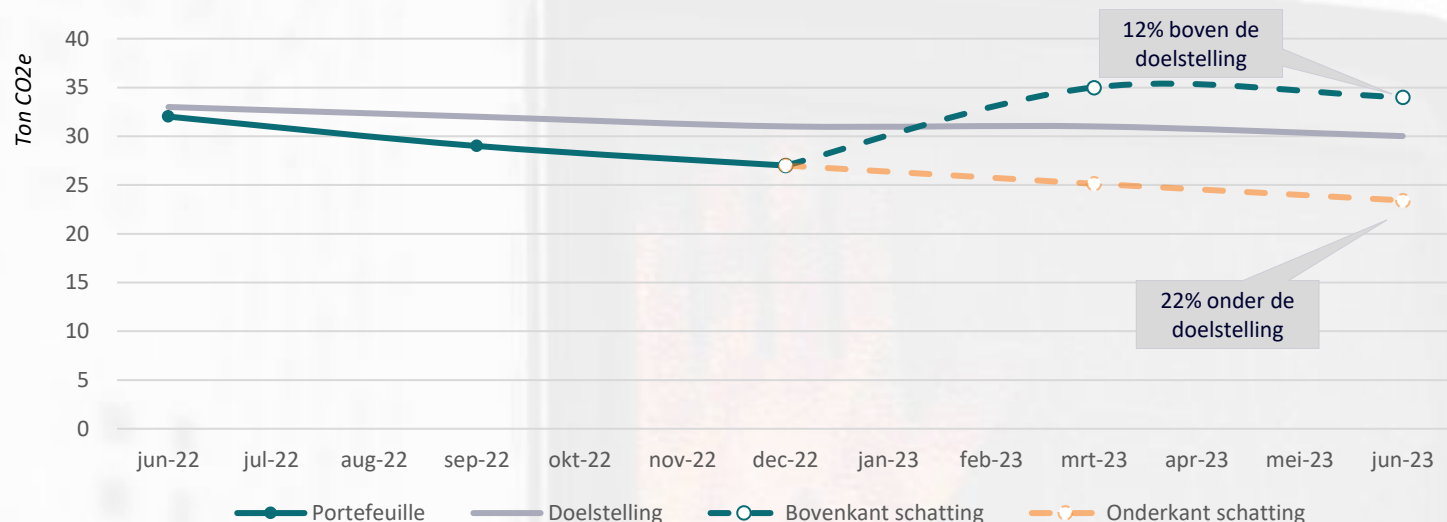
- **Total Energies:**

Uitgesloten uit de aandelenportefeuille omdat het al langere tijd een slechte bijdrage levert aan

het milieu. Onder andere vanwege betrokkenheid bij de planning van twee nieuwe pijplijnprojecten (Tilenga en East African Crude Oil Pipeline (EACOP)) die door Murchison Falls National Park zullen lopen in Oeganda, Oost-Afrika.

Doelstellingen

Voortgang op CO₂e-reductie

Ontwikkeling van CO₂e-voetafdruk (scope 1 en 2) per miljoen belegde euro¹

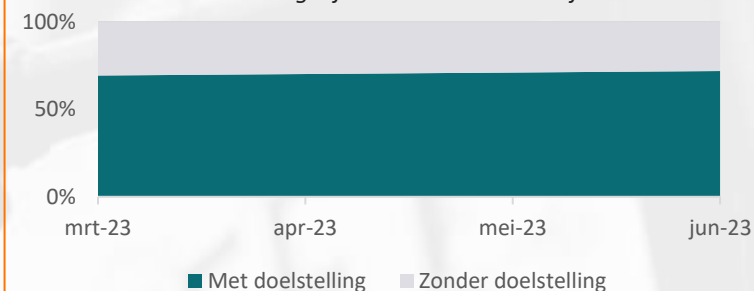
Het akkoord van de klimaatconferentie van Parijs heeft bepaald dat de temperatuurstijging ten opzichte van de pre-industriële periode wereldwijd ver onder de twee graden moet blijven, bij voorkeur onder de anderhalve graad. Dit betekent dat ten opzichte van 2019, toen het klimaatcommitment van de financiële sector in Nederland werd getekend, een jaarlijkse reductie van ten minste 7% moet worden gerealiseerd.

Op basis van de afgelopen 3 maanden is de CO₂e-voetafdruk licht gedaald (-4,3%). Deze daling wordt vooral veroorzaakt doordat bedrijven met een relatief hoge CO₂e-voetafdruk zoals Eni, TotalEnergies en Repsol een kleiner deel van de portefeuille zijn gaan vertegenwoordigen. Daarentegen is CO₂e-voetafdruk van een aantal beleggingen toegenomen, zoals Shell en Enel Spa, energiebedrijven met een relatief hoge CO₂e-uitstoot.

Bron: MSCI

Reductiedoelstellingen voor CO₂e-voetafdruk

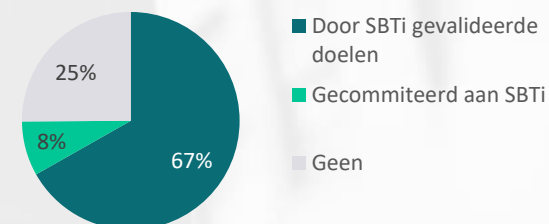
Percentage van beleggingen in bedrijven met of zonder initiatieven om de CO₂-uitstoot te verminderen gericht op aansluiting bij het Akkoord van Parijs²

Bron: Sustainalytics

Op wetenschap gebaseerde reductiedoelstellingen

Percentage van beleggingen in bedrijven in CO₂-intensieve sectoren³ met wetenschappelijke reductiedoelstellingen (juni)

Bron: MSCI

¹ De uitstoot van de laatste periode is nog een schatting, op basis van extrapolatie van de in 2021 gerapporteerde data, omdat nog niet alle CO₂e data is gerapporteerd. De uitstoot zal opnieuw berekend worden zodra er meer data beschikbaar is.

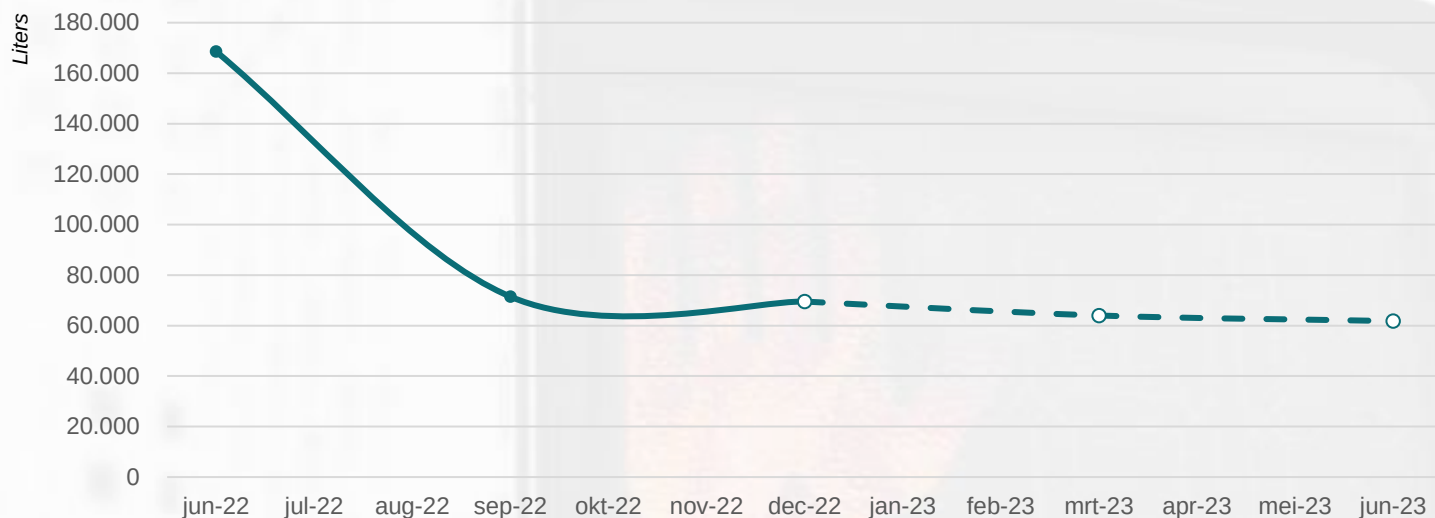
² Sectoren: olie & gas, mijnbouw, nutsbedrijven, bouwmaterialen, kapitaalgoederen, luchtvaart en chemische industrie.

³ Datadekking is nog zeer laag (<10% van de portefeuille), maar zal in de toekomst verbeteren aldaar bedrijven die onder de CSRD vallen hierover moeten gaan rapporteren.

Doelstellingen

Voortgang op reductie waterverbruik

Ontwikkeling waterverbruik (liters) per miljoen belegde euro

Hoewel er nog geen doelstelling is gedefinieerd voor het waterverbruik van bedrijven met activiteiten in waterschaarse gebieden, wordt deze indicator wel mee gewogen in beleggingsbeslissingen en wordt de ontwikkeling van het waterverbruik in de portefeuille gemonitord.

Op basis van de afgelopen 3 maanden is de watervoetafdruk afgenomen (-3,5%). Deze afname is vooral veroorzaakt doordat er minder geïnvesteerd werd in TotalEnergies en Eni, bedrijven met een relatief grote water voetafdruk. Er werd daarentegen wel meer geïnvesteerd in bedrijven met een relatief hoge watervoetafdruk zoals Solvay.

Bron: MSCI

Beleggingen in gebieden met waterschaarste

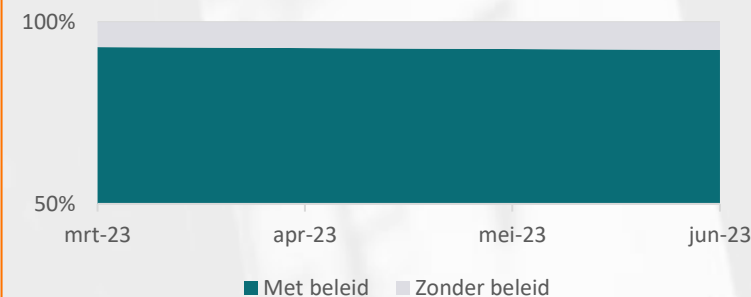
Percentage van beleggingen in bedrijven actief in gebieden met waterschaarste (juni)

Bron: MSCI

Reductiedoelstellingen voor watervoetafdruk

Percentage van beleggingen in bedrijven met of zonder initiatieven om het waterverbruik te verminderen¹

Bron: Sustainalytics

cardano

Cardano | Weena 690, 21e etage, Postbus 19293, 3001 BG Rotterdam The Netherlands
T: +31 (0)10 206 1300 | E: info@cardano.com | W: cardano.com

Cardano Asset Management N.V. is onderdeel van de Cardano Group
en statutair gevestigd te Rotterdam - KvK-nummer: 30143634

Disclaimer

Cardano Asset Management N.V. (voorheen ACTIAM N.V.) en Cardano Sense B.V. (ACTIAM Sense B.V.) (gezamenlijk Cardano) streven ernaar om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken uit betrouwbare bronnen. Cardano staat echter niet in voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in dit document wordt gegeven (hierna te noemen: informatie). De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. Cardano geeft geen garanties, expliciet of impliciet, met betrekking tot de vraag of de informatie juist, volledig of actueel is. Cardano is niet verplicht om de informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren.

De ontvangers hiervan kunnen geen rechten ontleen aan deze informatie. De informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door Cardano voor interne doeleinden wordt gebruikt. Cardano garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van Cardano.

Het is niet toegestaan de informatie te vermenigvuldigen, reproduceren, distribueren, verspreiden of tegen vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder de voorafgaande uitdrukkelijke, schriftelijke, toestemming van Cardano.

De bespreking van risico's met betrekking tot informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, investeringsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de informatie. De beslissingen op basis van de informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger.

De informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht (Wft) en is niet bestemd voor US Persons als gedefinieerd in de United States Securities Act of 1933 en mag niet gebruikt worden voor het werven van investeringen of inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door de lokale toezichthouder of wet- en regelgeving.

Met betrekking tot diensten verleend door Cardano Asset Management N.V.: De informatie is uitsluitend opgesteld ter informatie en is geen aanbod (of uitnodiging):

- om effecten of een ander beleggingsproduct te kopen of verkopen
- om deel te nemen in een handelsstrategie;
- tot het verlenen van een beleggingsdienst.

Bepaalde informatie in dit document (de "informatie") is afkomstig van/auteursrechtelijk beschermd door MSCI Inc., MSCI ESG Research LLC, of hun dochterondernemingen ("MSCI"), of informatieleveranciers (samen de "MSCI-partijen") en kan zijn gebruikt om scores, signalen of andere indicatoren te berekenen.

De informatie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik en mag niet geheel of gedeeltelijk worden gereproduceerd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming. De informatie mag niet worden gebruikt voor, en vormt ook geen aanbod om effecten, financiële instrumenten of producten, handelsstrategieën of indexen te kopen of verkopen, of deze te promoten of aan te bevelen. Sommige fondsen kunnen zijn gebaseerd op of gekoppeld aan MSCI-indices, en MSCI kan worden gecompenseerd op basis van het beheerd vermogen van het fonds of andere maatstaven.

MSCI heeft een informatiebarrière opgeworpen tussen indexonderzoek en bepaalde informatie. Geen van de informatie kan op zichzelf worden gebruikt om te bepalen welke effecten moeten worden gekocht of verkocht of wanneer ze moeten worden gekocht of verkocht. De informatie wordt verstrekt "zoals deze is" en de gebruiker aanvaardt het volledige risico van elk gebruik dat hij maakt of laat maken van de informatie.

Geen enkele MSCI-partij garandeert de originaliteit, nauwkeurigheid en/of volledigheid van de informatie en elke MSCI-partij wijst uitdrukkelijk alle expliciete of impliciete garanties van de hand. Geen enkele MSCI-partij is aansprakelijk voor fouten of weglatingen in verband met deze informatie, of voor enige aansprakelijkheid voor directe, indirecte, speciale, punitieve, gevolg- of enige andere schade (inclusief gederfde winst), zelfs als zij op de hoogte is gesteld van de mogelijkheid van dergelijke schade."